

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

**Obec Breziny
2018**

OBSAH

Prihovor starostu	3
I. Úvod	4
II. Základné socio - demografické údaje	6
III. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb	7
IV. SWOT analýza	9
V. Dotazník pre obyvateľov obce Breziny (vyhodnotenie)	11
VI. Vízia, priority, opatrenia, aktivity	12
VI. Záver	16
VII. Prílohy	17
VIII. Dodatok č. 1	18
IX. Výpis z uznesenia	19

Spracovateľ: Obecný úrad Breziny
Darina Kvetanová

Dotazník a vyhodnotenie: Jana Mečiarová CKO

OBSAH

Prihovor starostu	3
I. Úvod	4
II. Základné socio - demografické údaje	6
III. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb	7
IV. SWOT analýza	9
V. Dotazník pre obyvateľov obce Breziny (vyhodnotenie)	11
VI. Vízia, priority, opatrenia, aktivity	12
VI. Záver	16
VII. Prílohy	17

Spracovateľ: Obecný úrad Breziny
Darina Kvetanová

Dotazník a vyhodnotenie: Jana Mečiarová CKO

Vážení občania,

Predstavujem Vám Komunitný plán sociálnych služieb, ktorý bol spracovaný v tomto roku v zmysle Zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z., ktorý je platný od 01.01.2009.

Prípravu dokumentu zabezpečili starosta obce, poslanci OZ a občania, prostredníctvom dotazníka.

Komunitný plán sociálnych služieb napomáha plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Snahou je postupne zabezpečovať v ďalšom období úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb.

Želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov.

Ďakujem všetkým za prípravu Komunitného plánu sociálnych služieb a zároveň poďakovanie patrí aj vám, vážení občania, ktorí ste sa zapojili do prípravy tohto dokumentu.

Ondrej Frlajs
starosta obce

I. ÚVOD

Obec Breziny v súlade so Zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách spracovala Komunitný plán sociálnych služieb. Metodicky bol proces komunitného plánovania sociálnych služieb zabezpečený Centrom komunitného organizovania Zvolen.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce i kraja a ktorá výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie. Charakteristickým znakom metódy je dôraz kladený na:

- zapájanie všetkých, ktorých sa spracovávaná oblasť týka,
- dialóg a vyjednávanie,
- dosiahnutie výsledku, ktorý je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Aby občania mohli **uspokojovať svoje záujmy, potreby a nároky, musia spolupracovať s ďalšími spoluobčanmi**. Ich záujmy a potreby sa môžu líšiť. Občania musia o svojich potrebách a záujmoch diskutovať, informovať sa o možných zdrojoch ich naplnenia a spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by aspoň čiastočne vyhovovali všetkým.

Slovo "**plánovanie**" označuje proces, v rámci ktorého sa komunita chce **dostať zo súčasnej situácie do budúcnosti, ktorá by lepšie vyhovovala občanom komunity**. Plánovanie je cestou z miesta nazývaného "súčasnosť" do miesta pomenovaného "dohodnutá budúcnosť".

Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväziť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne planujú jednotliví aktéri:

- objednávateľia služieb,
- poskytovatelia služieb,
- príjemcovia služieb (klienti).

Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Komunitné plánovanie je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, zdrojov hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Breziny je vypracovaný na 5-ročné obdobie, do roku 2023, v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb.

Prínosom komunitného plánovania sociálnych služieb je :

- zapojenie všetkých účastníkov systému sociálnych služieb (užívateľov, poskytovateľov, objednávateľov) do prípravy a uskutočňovania plánu sociálnych služieb a zvýšenie podielu občanov na rozhodovacom procese o spôsobe ich zabezpečenia, zvýšenie miery zapojenia občanov do diania v meste zvyšovanie dostupnosti a kvality sociálnych služieb a rozšírenie ich ponuky, zabezpečenie toho, aby sociálne služby zodpovedali zisteným miestnym potrebám, reagovali na miestne odlišnosti,
- zvyšovanie efektivity investovaných finančných prostriedkov, lebo sú vynakladané len na také služby, ktoré sú potrebné,
- rozširovanie potrebných sociálnych služieb a ich kvality,
- podporovanie dialógu a spolupráce medzi *obyvateľmi*, zvyšovanie pocitu príslušnosti ku komunite, získavanie nových ľudských a materiálnych zdrojov.

II. ZÁKLADNÉ SOCIO – DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Obec Breziny má katastrálnu výmeru 548 ha, má výhodnú geografickú polohu a dopravnú dostupnosť v rámci SR. K 31. 12. 2017 mala obec Breziny 364 obyvateľov. Hustota obyvateľstva predstavovala 68,25 obyvateľov na km².

V ostatných rokoch sú prírastky a úbytky obyvateľstva kolísavé, s prognózou rastu.

V roku 2020 by mal počet obyvateľov dosiahnuť 390. Podobne s celoslovenským trendom, aj v obci Breziny bude narastať počet starších ľudí.

31.12.2017

Počet obyvateľov	364
z toho muži	191
z toho ženy	173
Predproduktívny vek (0-14)	64
Produktívny vek (15-60) ženy	107
Produktívny vek (15-60) muži	122
Poproduktívny vek (60+Ž, 60+M)	71
Počet sobášov	15
Počet rozvodov	7
Počet živonarodených detí	15
z toho muži	10
z toho ženy	5
Počet zomretých spolu	37
z toho muži	24
z toho ženy	13
Celkový prírastok (úbytok)	
obyvateľov (vrátane prisťahovaných)	12
z toho muži	9
z toho ženy	3

Zdroj: evidencia v programe URBIS, firma Made Banská Bystrica

Počet obyvateľov	Rok 2009	2011	2013	2015	2017
	257	297	314	341	364

Obyvateľstvo podľa národnosti a náboženského vyznania: Obec Breziny	
Národnosť	
Slovenská	99,00 %
Rumunská	0,55 %
Náboženské vyznanie Obec Breziny	
Rímskokatolícke	53,87 %
Evanjelické	20,17 %
Nezistené	25,41 %

Analýza sa taktiež zamerala na poskytované služby z hľadiska potreby klientov tak, ako ich vnímajú poskytovatelia. Ako najdôležitejšiu potrebu svojich klientov vnímajú poskytovatelia sociálne poradenstvo a informovanosť. Medzi ďalšie najpodstatnejšie potreby svojich klientov poskytovatelia uvádzali náplň voľného času, medzi ľudské vzťahy, osobný kontakt, psychologické poradenstvo a emočnú podporu. Zreteľné sú teda zdôrazňované psychické potreby klientov, fyzické a materiálne potreby sú v úzadí. Podľa názoru poskytovateľov by tak sociálne služby mali nad rámec materiálnych aspektov naplňať ľudské a nemateriálne potreby klientov.

C. 1. Kvalita poskytovaných služieb a jej sledovanie

Napriek tomu, že sociálne služby zamerané na starostlivosť o človeka majú mnoho dimenzií, je aj tu potrebné mať stanovené kritériá, ktorými je možné sledovať ich kvalitu. Napriek existencii rôznych štandardov a nástrojov merania a manažovania kvality sociálnych služieb, poskytovatelia sociálnych služieb v Brezinách a okolí ich nevyužívajú. Poskytovatelia sociálnych služieb nevyužívajú interné alebo externé formy zisťovania kvality služieb a len v minimálnej miere systematicky overujú spätnú väzbu od užívateľov služieb. Neuplatňovanými ostávajú audity služieb a supervízie pracovníkov.

C. 2. Prevádzkové aspekty poskytovaných služieb

Pre klientov je významnou charakteristikou poskytovaných služieb to, či za ňu musia zaplatiť. Pre organizácie je zasa dôležité, či sú klienti i zdrojom určitých príjmov alebo svoje služby poskytujú zadarmo a financie získavajú z iných zdrojov. V prípade poskytovateľov služieb v Brezinách, väčšina služieb je poskytovaná klientovi za úhradu, ktorá ale nepokrýva všetky náklady spojené s poskytovaním služby. Zriaďovateľ dotuje poskytovanie služieb zo svojich vlastných zdrojov alebo využíva možnosti grantov.

C. 3. Spôsoby prezentácie sociálnych služieb

Sociálne služby sa nachádzajú v prostredí vzájomnej konkurencie a musia preto dať o sebe vedieť, aby sa o nich dozvedeli možní užívatelia, ale taktiež možní darcovia či podporovatelia. Keďže obec Breziny predstavuje malé konkurenčné prostredie pre poskytovateľov služieb (väčšina služieb je poskytovaná organizáciami zriadenými Mestským úradom Zvolen a BBSK), poskytovatelia služieb takmer vôbec nevyužívajú možnosti prezentácie svojich služieb (web, letáky, propagačné materiály...).

D. Finančná analýza

Väčšina analyzovaných služieb v obci Breziny je poskytovaná organizáciami zriadenými mestom Zvolen, kde hlavným zdrojom finančných prostriedkov je ich zriaďovateľ, časť príjmov tvoria platby klientov, prípadne dotácie od štátu, resp. VÚC.

D.1. Pobytové služby

Pobytové služby pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím sú poskytované Zariadením opatrovateľskej služby a Domom opatrovateľskej služby. V týchto zariadeniach sú poskytované služby osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť najmä z dôvodu veku a ich situácia si vyžaduje pravidelnú pomoc inej fyzickej osoby. Zariadenia v rámci možnosti skvalitňujú svoje priestory a služby, ale ich kapacita nepostačuje potrebe mesta Zvolen a okolitých obcí a záujem obyvateľov mesta a obyvateľov blízkych obcí je vyšší a dopyt po rezidenčných službách stúpa.

D.2. Ambulantné a terénne služby

Pre seniorov obce Breziny sú k dispozícii ambulantné a terénne služby, ktoré im majú pomôcť zvládnuť bežné každodenné úkony tak, ako by ich zvládali sami, keby im v tom nebránil vek alebo zdravotné problémy. Dôvody na využitie služieb definovali poskytovatelia podobne – sú nimi zhoršený zdravotný stav (kedy klient je v zásade sebestačný a potrebuje len pomoc s určitými úkonmi či aktivitami), nemožnosť poskytnutia pomoci zo strany rodiny či blízkych osôb. Služba je čiastočne hrazená klientmi.

úradom ☐ záujem obce riešiť problémy v sociálnej oblasti ☐ príprava komunitného plánu v spolupráci s poskytovateľmi ☐ záujem klientov o služby	iných miest ☐ nedostatok kultúry, najmä pre mládež ☐ chýbajúce služby pre matky s malými deťmi (materské centrum) ☐ finančná náročnosť športových aktivít a krúžkov pre niektoré vrstvy obyvateľstva ☐ bezbariérovosť úradov a verejných priestranstiev ☐ nedostatok financií pre sociálne služby ☐ slabá skúsenosť so získavaním financií cez granty ☐ nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre seniorov
O príležitosti	T ohrozenia
☐ využitie potenciálu dobrovoľníkov ☐ komunitný plán sociálnych služieb ☐ ďalšie vzdelávanie pracovníkov ☐ nový Zákon o sociálnych službách ☐ priestor pre nové služby ☐ nový Zákon o sociálnych službách	☐ nedostatok financií v rozpočtoch ☐ nezáujem občanov a ich nízka citlivosť smerom k ľuďom v núdzi ☐ Veľkosť obce

VI. VÍZIA, PRIORITY, OPATRENIA A AKTIVITY

VIZIA: „Chceme zlepšiť kvalitu života užívateľov sociálnych služieb v našej obci“

PRIORITA	OPATRENIA	AKTIVITA
1. Rozšírenie a skvalitnenie služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím	1.1 Podpora ambulantných a terénnych služieb	1.1.1 V súlade so Zákonom o sociálnych službách poskytovatelia rozširujú kvalitatívne a kvantitatívne svoje služby
		1.1.2 Rozšírenie služieb osobnej asistencie
		1.1.3 Motivovanie vedúcich pracovníkov zariadení pre získavanie iných finančných zdrojov (granty)
	1.2 Pobytové služby	1.2.1 Zvýšenie kapacít v pobytových zariadeniach
2. Služby pre matky s deťmi, deti a mládež	2.1 Vytvorenie podmienok pre vznik nových služieb	2.1.1 Nadviazanie spolupráce so subjektmi poskytujúcimi podobné služby v blízkom okolí
		2.1.2 Podpora voľno-časových aktivít pre deti a mládež
	2.2 Využitie dobrovoľníkov	2.2.1 V spolupráci so študentmi sociálnej práce vytvorenie siete dobrovoľníkov
3. Služby zamerané na osoby ohrozené sociálnym vylúčením	3.1 Služby pre deti	3.1.1 Podpora voľno-časových aktivít pre deti a mládež ohrozených sociálnym vylúčením
	3.2 Služby pre mládež bez zamestnania	3.2.1 Monitoring ohrozenej skupiny
	3.3 Osoby ohrozené závislosťami	3.3.1 Podpora fungovania poradenského centra
4. Informovanosť	4.1 Zlepšiť informovanosť občanov o sociálnych službách	4.1.1 Pravidelné informácie v miestnych médiách a na spoločných stretnutiach

presadzovaní ich práv a záujmov, podpora pri riešení ich problémov. Kvalifikovaná a rýchla pomoc rodinám v zložitých životných situáciách, prevencia sociálneho vylúčenia, rozvodov vedú k nižšiemu využívaniu drahších typov sociálnych služieb (napr. pobytového typu). Rozšírenie poradenských služieb (napr. Linka dôvera, internetové poradenstvo) napomáhajú ľahšiemu riešeniu ťažkých životných situácií v rodinách.

3. Služby zamerané na osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Jedná sa o služby pre cieľovú skupinu osôb v núdzi a spoločensky neprispôsobivých osôb, ktoré sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii a ktorí často žijú na „okraji spoločnosti“. Najčastejšie sa jedná o osoby závislé na alkohole, drogách alebo gamblerstve. Hlavným cieľom služieb pre túto skupinu občanov je pomoc v prekonaní nepriaznivých okolností a zabránení vylúčenia týchto osôb zo spoločnosti. Ide o zaistenie odborných poradenských služieb vrátane podpory telefonického a internetového poradenstva.

Pomocou takýchto služieb má osoba z cieľovej skupiny možnosť získať informácie potrebné k riešeniu svojej krízovej situácie. Poradenské služby pomôžu klientovi riešiť situáciu, stabilizovať ho a podporiť pri riešení vlastných problémov. Problémy jednotlivcov sa prenášajú do ich rodín a je preto veľmi dôležité zachytiť negatívne javy v rodinách s cieľom včasnej ochrany detí pred negatívnymi vplyvmi, ustálenia rodinných pomerov, zníženia výchovných problémov. Dôležitá je podpora osvetu v rodinách i v širšej verejnosti zameraná na výchovu a ochranu detí najmä pred domácim násilím, ich orientáciu v zložitej osobnej a rodinnej problematike. Podpora nízkoprahového denného centra poskytujúceho ambulantné služby, pomoc pri osobnej hygiene alebo poskytnutie podmienok pre osobnú hygienu, poskytnutie stravy alebo pomoc pri zaistení stravy, poradenstvo, pomoc pri vybavovaní osobných záležitostí. Zvýšenie dostupnosti ambulantnej liečby pre cieľovú skupinu osôb závislých na alkohole, užívateľov nelegálnych drog, gamblerov. Služba by mala zahnúť ambulantnú liečbu, poradenstvo, zdravotné a sociálne služby. Služby vedú k zmene životného štýlu klientov, ideálne k abstinencii. Po absolvovaní liečby sa klient ľahšie zaradi do bežného života, udrží sa v zamestnaní. Preventívne služby znižujú náklady na riešenie negatívnych dôsledkov dlhodobého užívania alkoholu alebo drog. Z ekonomického pohľadu je prevencia a ambulantné služby výhodnejšia než rezidenčná starostlivosť. Podpora pre ambulantný doliečovací program určený pre užívateľov návykových látok a gamblerov po absolvovaní liečby i pri dlhotrvajúcej abstinencii. Cieľom doliečovania je upevnenie v abstinencii, podpora pri zvládaní prípadných krízových situácií, pomoc pri začlenení do bežného života. Rozvoj sociálnych programov pre zamestnávanie osôb ohrozených sociálnym

vylúčením. Osoby ohrozené sociálnym vylúčením sú vzhľadom k svojej minulosti výrazne handicapované na trhu práce. Často nemajú základné pracovné návyky, nie sú schopní si zamestnanie nájsť sami, často majú za sebou kriminálnu minulosť. Pre túto cieľovú skupinu chýbajú služby uľahčujúce ich začlenenie na trh práce a následne do spoločnosti. Jednou z možností je aktívne vyhľadávanie potenciálnych zamestnávateľov, nadviazanie spolupráce s nimi, nácvik pracovných zručností, zvýšenie kvalifikácie a získanie zamestnania.

So získaním legálneho príjmu súvisí následná minimalizácia recidívy trestnej činnosti a užívania drog. Zaradenie sa do pracovného života, osamostatnenie sa a zbavenie sa závislosti na sociálnych dávkach. Špecifickým problémom je hrozba sociálneho vylúčenia, ktorému čelia najmä Rómovia. Hrozba sociálneho vylúčenia je spôsobovaná najmä tým, že ohrozené osoby žijú v izolovaných, priestorovo a sociálne vylúčených komunitách, v podmienkach s nižším štandardom.

Cieľom podpory osôb ohrozených sociálnym vylúčením je zvýšenie ich vzdelanostnej úrovne, zamestnanosti a zlepšenie ich životných podmienok. Život osôb ohrozených sociálnym

VI. ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb obce Breziny je výsledkom spolupráce objednávateľa (obec Breziny), poslancov OZ, členov sociálnej komisie, poskytovateľov sociálnych služieb a občanov, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Plán bol pripravovaný na základe stretnutí starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva, členov sociálnej komisie, individuálnych konzultácií s občanmi.

Plánovanie sociálnych služieb v obci Breziny, je priebežný proces. Komunitný plán sociálnych služieb je prvý výstup, ktorý je potrebné priebežne aktualizovať v súvislosti s meniacou sa situáciou v sociálnej oblasti. Menšie a malé obce nemôžu mať kapacitu na poskytovanie širokej škály sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny. Je preto vhodné hľadať možnosti regionálnej spolupráce s ďalšími samosprávami, otvoriť sa a vytvoriť podmienky, aby mohli začať pôsobiť v meste aj poskytovatelia z iných miest, respektíve plánovať kapacitu poskytovaných služieb aj s ohľadom na potrebu okolitých samospráv.

Záverom chceme poďakovať všetkým obyvateľom obce Breziny, zástupcom poskytovateľov sociálnych služieb, zástupcom prijímateľov sociálnych služieb a pracovníkom Obecného úradu, ktorí sa podieľali na procese tvorby Komunitného plánu, za spoluprácu.

Centrum komunitného organizovania

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB Obec Breziny

Dodatok č. 1

Zriadenie komunitného centra obce – obec plánuje zriadiť centrum, ktoré sa bude venovať napĺňaniu poslania komunitnej práce. Jej cieľom je poskytnúť odbornú pomoc všetkým obyvateľom na komunitnej, ale aj individuálnej báze. Odborní pracovníci centra budú pomáhať osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí sú v ohrození sociálneho vylúčenia a nie sú schopní sami ani s pomocou rodiny, blízkych osôb, komunity nájsť primerané riešenie svojho sociálneho problému. Komunitná práca sa stane nástrojom komunitno - občianskeho vzdelávania, prostredníctvom ktorého sa vytvárajú predpoklady a podmienky na zvyšovanie všeobecnej, vzdelanostnej a kultúrnej úrovne obyvateľstva.

V rámci komunitného centra sa bude riešiť aj zriadenie klubu dôchodcov, ktoré bude slúžiť pre skupinu starších občanov obce. Jeho cieľom bude duchovné a hmotné dobro staršej generácie a aktivitou svojich členov bude pozitívne ovplyvňovať aj celú spoločnosť. Chce rozvíjať občianske, národné a kresťanské povedomie členov bez ohľadu na ich národnú a náboženskú príslušnosť a plne pri tom rešpektovať práva ostatných skupín občanov.

Úloha je pre obdobie 2018 – 2023.

Schválené dňa: 28.3.2019

Uznesenie č.: 13/2019

Ján Šatara, starosta

Uznesenie č. 13/2019

